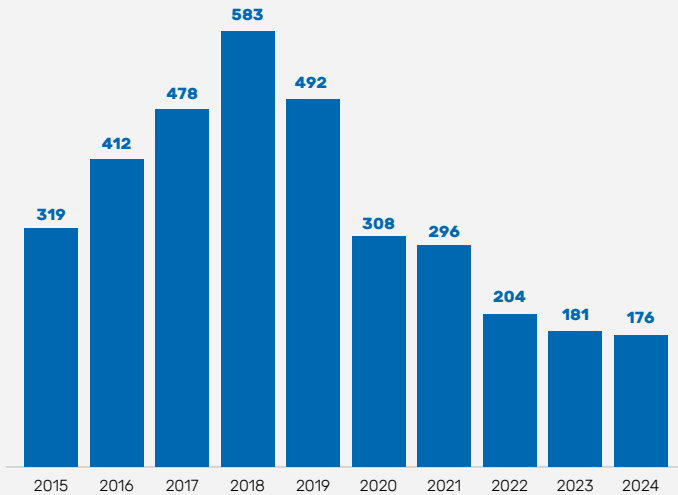

2. Mensensmokkel

2.1. Inbreuken inzake mensensmokkel – Gegevens van de politie

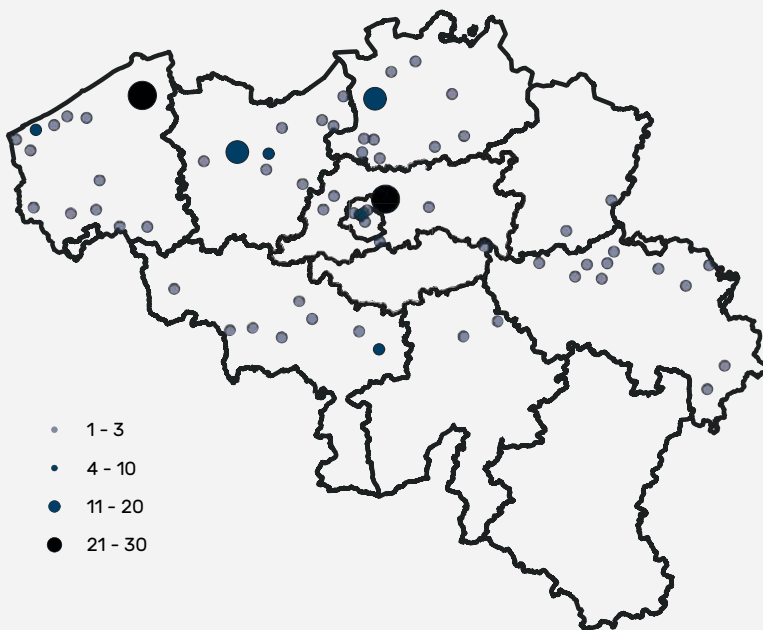
Geregistreerde inbreuken inzake mensensmokkel per jaar

In de loop van 2024 werden er 176 inbreuken inzake mensensmokkel vastgesteld door de politiediensten:

- Drie op de vier vaststellingen werden geregistreerd in het Vlaamse Gewest en met name in de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. Die inbreuken werden hoofdzakelijk vastgesteld in provinciehoofdsteden zoals Brugge (29), Antwerpen (13) en Gent (12). Er werden op de site van de luchthaven in Zaventem 25 inbreuken geregistreerd.
- In het Waalse Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden er respectievelijk 34 (19%) en 11 feiten (6%) geregistreerd.

Geregistreerde inbreuken inzake mensensmokkel in 2024

Provincie en Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Aantal inbreuken
West-Vlaanderen	49
Vlaams-Brabant	29
Oost-Vlaanderen	28
Antwerpen	23
Luik	16
Henegouwen	14
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	11
Namen	3
Limburg	2
Waals-Brabant	1
Luxemburg	0
Totaal	176

2.2. Strafzaken voor mensensmokkel bij de parketten

Methodologische opmerkingen

In het ressort van Bergen worden er sinds 2019 opmerkelijk veel strafzaken inzake mensensmokkel geregistreerd. In 2024 werden er in het ressort van Bergen bijna dubbel zoveel strafzaken geopend (151) als in het ressort van Gent (78) dat de provincies Oost- en West-Vlaanderen omvat. Die situatie is eens zo opvallend gelet op het beperkte aantal door de politie geregistreerde inbreuken in de provincie Henegouwen.

Belangrijke informatie om deze tendens te contextualiseren:

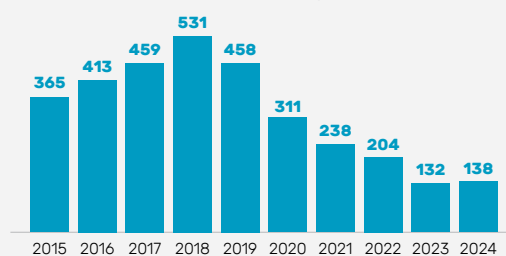
- Het parket kan op eigen initiatief nieuwe strafzaken openen. Dat kan naar aanleiding van een pv opgesteld door de politie, maar ook als de douanediens vaststellingen doen (bijvoorbeeld op de site van de luchthaven in Charleroi).
- In recente jaren wordt er alsmaar vaker nautisch materiaal, met het oog op de oversteek richting het Verenigd Koninkrijk, aangetroffen in de brede regio rond Doornik.
- Specifiek voor 2024 zijn er veel dossiers afkomstig van de luchthaven in Charleroi, en dat naar aanleiding van valse identiteitsdocumenten. Bij het afsluiten van de redactie van dit jaarverslag is het parket nog aan het nagaan of die dossiers mogen worden beschouwd als gevallen van mensensmokkel of dat ze foutief werden geregistreerd.

Om eventuele evoluties in het aantal strafzaken rond mensensmokkel bij de parketten doorheen de tijd na te kunnen gaan, werden uit voorzichtigheid de strafzaken in het ressort Bergen uit de onderstaande analyses uitgesloten.

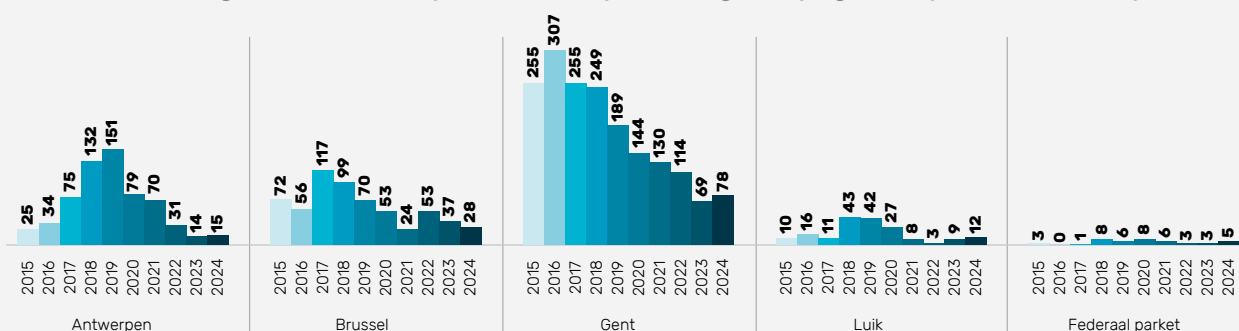
In 2024:

- Zijn er 138 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen wegens mensensmokkel, een vergelijkbaar aantal als tijdens het jaar voordien en goed voor een breuk met de dalende trend die waargenomen werd sinds 2019.
- Voor de volledigheid dient er te worden gewezen op het feit dat ook het Brusselse en het Luikse arbeidsauditoraat allebei 1 strafzaak openden rond mensensmokkel in 2024.

Aantal binnengekomen strafzaken bij de correctionele parketten ingedeeld per jaar

Aantal binnengekomen strafzaken bij de correctionele parketten ingedeeld per gerechtelijk arrondissement en jaar

Mensensmokkel:

- Art. 77bis, 77ter, 77quater en 77quinquies van de verblijfwet;
- Code 55G.

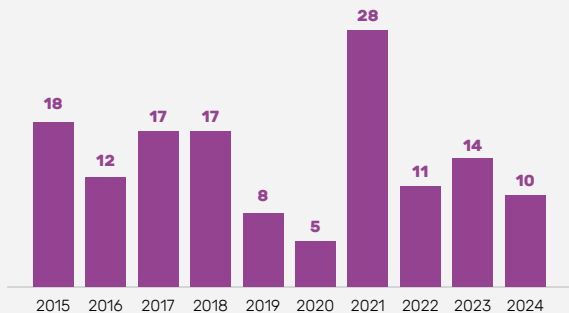
Ressort: omschrijving van de territoriale bevoegdheid van een jurisdictie. België is verdeeld in vijf grote gerechtelijke ressorten met telkens een hof van beroep. Elk hof van beroep is bevoegd voor verschillende gerechtelijke arrondissementen.

- Antwerpen → Antwerpen en Limburg
- Brussel → Brussel (Brussel en Halle-Vilvoorde), Leuven en Waals-Brabant
- Gent → West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen
- Luik → Luik, Eupen, Namen en Luxemburg
- Bergen → Henegouwen

2.3. Nieuw opgestarte begeleidingen van slachtoffers van mensensmokkel door de gespecialiseerde centra

Aantal opgestarte begeleidingen slachtoffers mensensmokkel per jaar

- In 2024 werd er voor **10 slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden een begeleiding opgestart**.
- **Drie van hen hadden een gecombineerd slachtofferprofiel**, waarbij de betrokkenen ook het slachtoffer werden van een vorm van mensenhandel. Bijgevolg werden die drie dossiers eveneens in het totaal van de 145 nieuw opgestarte begeleidingen voor slachtoffers van mensenhandel opgenomen. De overlap tussen de beide fenomenen in acht genomen, werd er in 2024 over de beide fenomenen heen dus een begeleidingstraject opgestart voor 152 individuen. Bij de drie dossiers ging het meer bepaald om de onderstaande combinaties:
 - Economische uitbuiting en mensensmokkel met verzwarende omstandigheden (2);
 - Seksuele uitbuiting en mensensmokkel met verzwarende omstandigheden (1).

In **2024** zijn er **10 slachtoffers van een verzwaarde vorm van mensensmokkel** in een begeleidingstraject gestapt bij een van de drie gespecialiseerde centra.

Nieuw opgestarte begeleidingen van slachtoffers van mensensmokkel in 2024 per geslacht, leeftijd en nationaliteit

Nationaliteit	Vrouwen		Mannen		Totaal
	<18	≥18	<18	≥18	
India		1	1	2	4
Afghanistan			2		2
Vietnam	1				1
Liberia				1	1
China				1	1
Kosovo	1				1
Totaal	2	1	3	4	10

- In **7 van de 10 gevallen betrof het mannen**, waarvan er **4 meerderjarig** waren.
- Bij de **3 vrouwelijke slachtoffers** waren er **2 minderjarig**.
- Onder de slachtoffers waren er **4 Indiërs** en **2 Afghanen**.

Methodologische opmerkingen

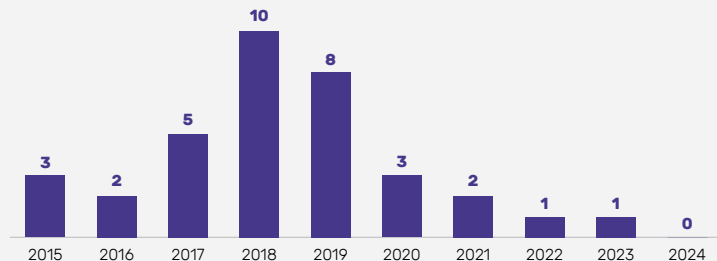
- Sommige van de bij Esperanto en Meza opgevangen slachtoffers werden in het kader van de bijzondere procedure voor slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel met verzwarende omstandigheden ook door een van de gespecialiseerde centra begeleid.
- De vaststelling van de overlap in gegevens tussen Esperanto en de drie centra kon voor de periode 2018-2024 gebeuren. Voor de periode 2015-2017 beschikt Myria niet over informatie op individuniveau wat het al dan niet opstarten betreft van de bijzondere procedure voor slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel met verzwarende omstandigheden. De overlap in de cijfers van Meza kon voor de volledige periode (2022-2024) worden bepaald.
- De overlap inzake de slachtoffers van mensenhandel en/of -smokkel in de cijfers van Esperanto en de gespecialiseerde centra in de periode 2018-2024

betreft 14 minderjarigen, van wie er 8 het slachtoffer waren van mensenhandel en 6 het slachtoffer van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden.

- De overlap inzake de slachtoffers van mensenhandel en/of -smokkel in de cijfers van Meza en de gespecialiseerde centra in de periode 2022-2024 betreft 11 individuen: 5 jongvolwassenen (4 slachtoffers van mensenhandel en 1 slachtoffer van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden) en 6 minderjarigen (5 slachtoffers van mensenhandel en 1 slachtoffer van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden).
- Voor een verdere gedetailleerdere identificatie van de dubbeltellingen, consulteer Myria's rapport *Minderjarige slachtoffers van mensenhandel en/of -smokkel met verzwarende omstandigheden, Een exploratieve mapping en analyse van cijfergegevens uit België* (te verschijnen).

2.4. Nieuwe bij Esperanto opgevangen minderjarige (vermoedelijke) slachtoffers van mensensmokkel

Aantal opgevangen (vermoedelijke) slachtoffers van mensensmokkel bij Esperanto per jaar

Opgevangen minderjarige (vermoedelijke) slachtoffers van mensensmokkel in 2015-2024 per type uitbuiting, geslacht en nationaliteit

Nationaliteit	Mensensmokkel		Onder dwang gepleegde misdrijven en mensensmokkel		Totaal
	V	M	V	M	
Vietnam	7	8			15
Irak	3	3			6
Afghanistan	1	2			3
Kameroen	1	1			2
Bosnië en Herzegovina			1		1
Syrië		1			1
Albanië	1				1
Eritrea	1				1
Palestina		1			1
Algerije			1		1
Somalië		1			1
Angola	1				1
Burundi	1				1
Totaal	16	17	2	0	35

- Zowel in 2017 als in 2018 was er een slachtoffer met een gecombineerd slachtofferprofiel, waarbij de minderjarige zowel het slachtoffer was van mensenhandel (het onder dwang plegen van misdrijven) als van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden.
- In **2024** vonden er **geen nieuwe opnames** van slachtoffers van mensensmokkel plaats.

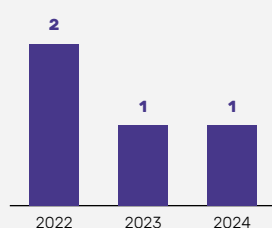
Op basis van de tabel links kunnen de onderstaande profielen worden geïdentificeerd bij de minderjarige (vermoedelijke) slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden:

- **Vietnamese slachtoffers**, van wie de meesten (11) in de periode 2018-2019 bij Esperanto werden opgevangen. De gemiddelde leeftijd van die groep bij de start van de opname was ± 16 jaar. Zes slachtoffers stapten in de bijzondere procedure voor slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden.
- **Iraakse slachtoffers**, die allemaal in de periode 2017-2019 bij Esperanto werden opgevangen. De gemiddelde leeftijd van die groep bij de start van de opname was ± 9 jaar.
- **Afghaanse slachtoffers**, die allemaal in de periode 2015-2018 bij Esperanto werden opgevangen. De gemiddelde leeftijd van die groep bij de start van de opname was ± 12 jaar.

De tijdslijn inzake de opvang van de bovenstaande groepen verklaart mee de stijgende en vervolgens de dalende trend die worden waargenomen in het aantal nieuwe opnames in de periode 2016-2020.

2.5. Nieuwe bij Meza opgevangen minderjarige (vermoedelijke) slachtoffers van mensensmokkel

Aantal opgevangen minderjarige (vermoedelijke) slachtoffers van mensensmokkel per jaar

In de periode **2022-2024** werden er in totaal **4** slachtoffers van mensensmokkel opgevangen. Daarbij ging het om:

- **3 jongens en 1 meisje;**
- 1 van hen had een **gecombineerd slachtofferprofiel** waarbij de betrokkene het slachtoffer was van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden en het onder dwang plegen van misdrijven;
- allemaal hadden ze de **Afghaanse nationaliteit;**
- in 2022 en in 2023 was er telkens één slachtoffer meerderjarig (respectievelijk 18 en 19 jaar) bij de start van de opname;
- in 2022 stapten 2 slachtoffers in de bijzondere procedure voor slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden.

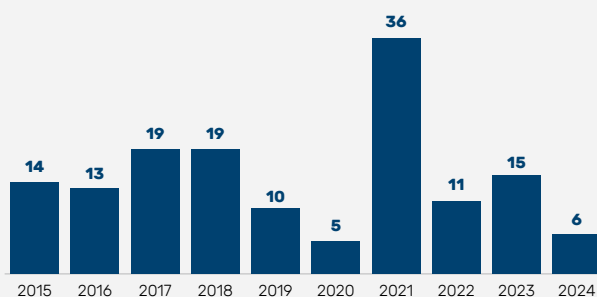
2.6. Slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden die in de procedure zijn gestapt – DVZ

Net als de slachtoffers van mensenhandel kunnen ook de slachtoffers van een verzwaarde vorm van mensensmokkel aanspraak maken op het slachtofferstatuut. Die verzwaarde vormen van mensensmokkel worden omschreven in artikel 77^{quater} 1° tot 5° van de verblijfwet van 15 december 1980 en zijn van toepassing indien:

- Het misdrijf gepleegd is ten aanzien van een minderjarige;
- Er misbruik werd gemaakt van de bijzonder kwetsbare situatie waarin de betrokkene verkeert, waardoor het slachtoffer geen andere echte en aanvaardbare keuze had dan zich te laten misbruiken;
- Er gebruik werd gemaakt van geweld, dwang, bedreigingen of bedrog;
- Het leven van het slachtoffer in gevaar is gebracht, hetzij opzettelijk of door grove nalatigheid;
- Het misdrijf de oorzaak is van een blijvend fysiek of psychisch letsel.

Aantal slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden die in de procedure zijn gestapt

In 2024 waren er **6 slachtoffers van mensensmokkel** met verzwarende omstandigheden voor wie DVZ een eerste verblijfsaanvraag had ontvangen. In de afgelopen tien jaar is dat het op een na kleinste aantal.

Onder deze slachtoffers waren er:

- 4 mannen en 2 vrouwen;
- 2 Afghanen, 2 Indiërs en 2 slachtoffers met een andere nationaliteit;
- 2 minderjarige slachtoffers, 2 slachtoffers tussen de 26 en de 30 jaar en 2 slachtoffers van 31 jaar of ouder.

Aantal slachtoffers van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden die in de procedure zijn gestapt per leeftijd, geslacht en jaar

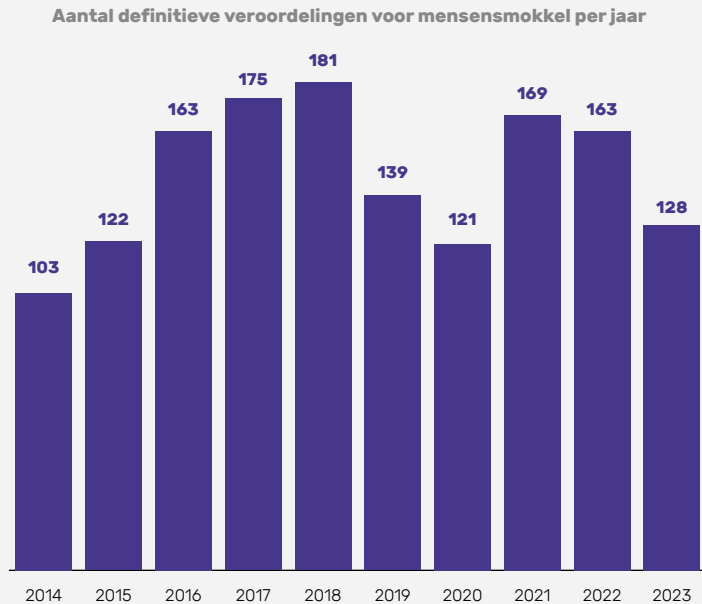
	0-17	18-25	26-30	≥ 31	Totaal	Mannen	Vrouwen
2015	5	2	4	3	14	7	7
2016	2	6	1	4	13	8	5
2017	4	6	5	4	19	13	6
2018	8	5	4	2	19	12	7
2019	3	2	3	2	10	6	4
2020	0	3	1	1	5	2	3
2021	0	20	7	9	36	31	5
2022	5	3	1	2	11	9	2
2023	1	6	1	7	15	12	3
2024	2	0	2	2	6	4	2

Opmerking: De Dienst Vreemdelingenzaken wenst bepaalde informatie niet vrij te geven, om de identificatie van de betrokkenen uit te sluiten.

2.7. Definitieve veroordelingen voor mensensmokkel

In 2023 werden er 128 definitieve veroordelingen wegens mensensmokkel uitgesproken, goed voor een daling in vergelijking met de periode 2021-2022, maar een aantal dat in lijn ligt met de aantallen tijdens de periode 2019-2020.

Aangezien een veroordeling mogelijk uit meerdere strafbeslissingen (bijvoorbeeld een boete, gevangenisstraf, ...) bestaat, ligt het totale aantal straffen hoger dan het totale aantal veroordelingen.

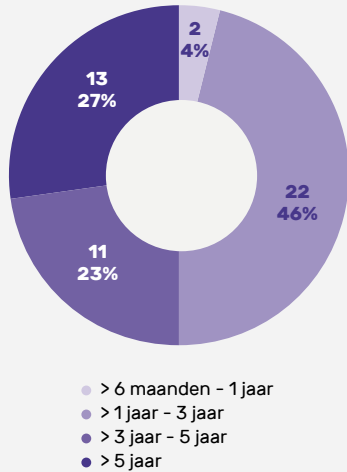
Aantal strafbeslissingen per type straf en per jaar

Hoofdstraffen en bijkomende straffen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gevangenisstraf	100	120	154	174	176	128	118	161	154	111
Zonder uitstel	59	60	56	123	113	85	71	87	72	48
Met uitstel (volledig of gedeeltelijk)	41	60	98	51	63	43	47	74	82	63
Boete	100	117	158	172	177	132	120	164	159	115
Zonder uitstel	69	57	71	102	110	87	56	88	78	47
Met uitstel (volledig of gedeeltelijk)	31	60	87	70	67	45	64	76	81	68
Verbeurdverklaring	55	76	76	101	110	88	77	111	127	76
Ontzetting uit de rechten (art. 31 van het Strafwetboek)	75	89	120	130	135	90	97	137	149	82
Werkstraf	1	1	4	1	5	8	2	4	7	7
Andere	0	0	1	0	4	8	2	5	2	10
Totaal	332	403	513	578	607	454	416	582	598	401

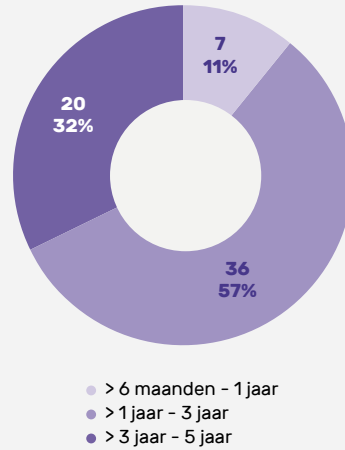
In 2023 werd er over 401 straffen beslist.

- Zo werd er 111 keer een gevangenisstraf uitgesproken, waarvan 63 keer met uitstel.
- Er waren ook 115 veroordelingen tot boetes, waarvan 68 keer met uitstel.
- In 82 gevallen werd de veroordeelde ontzet uit de burgerlijke rechten.
- In 76 gevallen was er sprake van een verbeurdverklaring.
- Andere soorten straffen kwamen maar sporadisch voor.

Aantal uitgesproken gevangenisstraffen zonder uitstel in 2023 ingedeeld naar duur

Aantal uitgesproken gevangenisstraffen met volledig of gedeeltelijk uitstel in 2023 ingedeeld naar duur

Wat de duur van de uitgesproken celstraffen zonder uitstel betreft:

- De meeste gevangenisstraffen (22, 46%) betreffen celstraffen van meer dan 1 tot 3 jaar.
- In dertien gevallen (27%) werd er een celstraf van meer dan 5 jaar uitgesproken.
- In elf gevallen (23%) werd er een celstraf van meer dan 3 tot 5 jaar uitgesproken.
- Twee keer (4%) werd er een celstraf van meer dan 6 maanden tot 1 jaar uitgesproken.

Wat de duur van de uitgesproken celstraffen met volledig of gedeeltelijk uitstel betreft:

- De meeste gevangenisstraffen (36, 57%) betreffen celstraffen van meer dan 1 tot 3 jaar.
- In twintig gevallen (32%) werd er een celstraf van meer dan 3 tot 5 jaar uitgesproken.
- In zeven gevallen (11%) werd er een celstraf van meer dan 6 maanden tot 1 jaar uitgesproken.

Methodologische opmerkingen

- De gerapporteerde cijfers hebben betrekking op het aantal definitieve veroordelingen, waartegen er dus geen beroep meer kan worden aangetekend.
- Een aantal dossiers wordt met enkele maanden vertraging in de databank ingevoerd. Daarom zijn de gegevens voor 2024 nog niet beschikbaar.
- Deze gegevens stemmen overeen met de situatie zoals die op 23 april 2025 is vastgesteld.

- De Dienst voor het Strafrechtelijk beleid stelde, net zoals vorig jaar, tijdens het verzamelen van de opgevraagde cijfergegevens meerdere onbetrouwbaarheden vast op het niveau van het strafregister. Op het moment van de data-extractie was het niet mogelijk om de grootteorde van die betrouwbaarheidsproblemen vast te stellen. Indien de databank dat toelaat, dienen die onbetrouwbaarheden naar de toekomst toe gecorrigeerd te worden. De gerapporteerde gegevens moeten dan ook met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.